

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 28. september 2021, j.nr. 21/04899

Stadfæstet dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til opførelse af et sommerhus på beskyttet eng, da sommerhusets placering var begrundet med beskyttelse af to ældre klithedearealer på ejendommen, hvor E i stedet havde ret til at opføre sommerhuset efter naturtypebekendtgørelsens § 1, og da arealet ikke fandtes at være et egnet yngle- og rastested for bilag IV-arter.

Ringkøbing-Skjern Kommune meddelte i marts 2021 dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til opførelse af et sommerhus på 120 m² i beskyttet eng på E's ejendom beliggende i et sommerhusområde på Holmsland Klit. Matriklen, hvor sommerhuset ønskedes opført, udgjorde ca. 2.110 m² og var registreret som beskyttet hede som en del af den registrerede hede langs den jyske vestkyst. Der fandtes to bygninger på matriklen, hvor den sydligst placerede var beliggende i landzone, mens den nordligste bygning var omfattet af sommerhusområdet. Nærmeste Natura 2000-område nr. 69, Ringkøbing Fjord, lå ca. 5,2 km sydøst for matriklen. Det fremgik af afgørelsen, at kommunen ved en besigtigelse af matriklen i 2020 havde fundet, at et centralt beliggende areal, der den 1. juli 1992 ikke var beskyttet natur, var vokset ind i en tilstand som beskyttet eng. Kommunen havde vurderet, at det ville være mest hensigtsmæssigt i forhold til beskyttelsen af de to ældre klithedearealer på matriklen, hvis sommerhuset blev placeret på den del af arealet, hvor der var beskyttet eng. Afgørelsen blev påklaget af Danmarks Naturfredningsforening, der bl.a. anførte, at der ikke forelå særlige omstændigheder, der kunne begrunde en dispensation, at ejendommen ikke i medfør af naturtypebekendtgørelsens § 1 var undtaget fra forbuddet mod tilstandsændringer efter naturbeskyttelseslovens § 3, og at sagen ikke var tilstrækkeligt oplyst i forhold til det ansøgt påvirkning af bilag IV-arter. Miljø- og Fødevareklagenævnet lagde til grund, at den nordlige og sydlige del af ejendommen opfyldte kriterierne for at være beskyttet hede, og at arealerne havde været beskyttede, siden beskyttelsen af heder trådte i kraft den 1. januar 1984. Nævnet fandt imidlertid, at arealet var udlagt til sommerhusbebyggelse før den 1.

juli 1992, hvorfor den nordlige og sydlige del af ejendommen var omfattet af naturtypebekendtgørelsens § 1. Den centrale del af ejendommen opfyldte derimod kriterierne for at være beskyttet eng, jf. naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, nr. 4, idet arealet var vokset ind i beskyttelsen efter den 1. juli 1992. Opførelsen af det ansøgte sommerhus på den centrale del af ejendommen udgjorde derfor en tilstandsændring i beskyttet eng og krævede dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Et enstemmig nævn fandt herefter, at der var tale om et sådant særligt tilfælde, der kunne begrunde en dispensation. Nævnet lagde herved vægt på, at "kommunen ud fra en konkret vurdering havde fundet det mest skånsomme sted til placeringen af sommerhuset på en grund, hvor E havde ret til at opføre et sommerhus", og at der var tale om så særlige forhold, at afgørelsen alene havde en begrænset præcedensvirkning. Nævnet fandt med henvisning til beskrivelser af markfirbens levevis, de seneste luft- og skråfotos og højdekurver, at ejendommen og det omkringliggende område ikke udgjorde et egnet yngle- og rasteområde for markfirben, herunder at klithedearealerne på den nordlige og sydlige del af matriklen som en følge af tilgroning, ikke havde blottede, sydvendte sandflader. Nævnet fandt endvidere, at ejendommen ikke udgjorde et egnet yngle- og rastested for strandtudse og spidssnudet frø, da matriklen fremstod uden vandsamlinger, ligesom der var henholdsvis ca. 900 meter og 1.000 meter til de nærmeste registrerede søer. Samtidig vurderede nævnet på baggrund af beskrivelser af levevis, udbredelse mv., at matriklen ikke var yngle- rasteområde for flagermus, da der ikke fandtes træer på matriklen. Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæstede herefter afgørelsen.

Kommentar: Afgørelsen påkalder sig interesse ved, at klagenævnet anerkender, at E har ret til at opføre et sommerhus på en udmatrikuleret sommerhusgrund i dette område, fordi området planlægningsmæssigt var udlagt til sommerhusområde før 1. juli 1992, jf. naturtypebekendtgørelsens § 1. Hvis en opførelse skulle forhindres på disse mere beskyttelsesværdige arealer, vil det derfor skulle være begrundet i beskyttelsen af bilag IV-arter efter naturbeskyttelseslovens § 29 a, hvor et afslag efter nævnets begrundelse formentlig ville have været ekspropriativt og give ejeren krav på erstatning. Samme resultat vil følge, hvis kommunen ved lokalplan forhindrede E's bebyggelse af ejendommen, men i så fald i form af overtagelsespligt efter planlovens § 48.

Stadfæstelse af dispensation til opførelse af et sommerhus i beskyttet eng i Ringkøbing-Skjern Kommune

21/04899

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, nr. 4, jf. § 65, stk. 2, jf. § 78, stk. 1.[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Ringkøbing-Skjern Kommunes afgørelse af 26. marts 2021 om dispensation til opførelse af et sommerhus på matr. nr. [F1], beliggende [A1], 6960 Hvide Sande.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2.[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 1 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, der i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 1, har behandlet sagen i den læge afdeling, jf. § 3, stk. 1, nr. 9, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 20. april 2021 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af Danmarks Naturfredningsforening.

Klager har navnlig anført, at

- ejendommen ikke i medfør af naturtypebekendtgørelsens § 1[4] er undtaget fra forbuddet mod tilstandsændringer i naturbeskyttelseslovens § 3, da arealet fortsat ligger i landzone,
- det ansøgte alene har til hensyn at tilgodese privatøkonomiske hensyn,

- der hverken i formålet med lovgivningen eller nævnets praksis er forskel på ældre og nyere opstået § 3natur,
- der på EUplan gælder et særligt ansvar til forvaltningen af "atlantisk kithede", og
- at sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst i forhold til vurderingen af det ansøgtes påvirkning af bilag IVarter, samt de botaniske forhold.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen/området

Den omhandlende matrikel nr. [F1], er beliggende i et sommerhusområde ved [A2] på Holmsland Klit mellem Ringkøbing Fjord og Vesterhavet, ca. 1,2 km fra den jyske vestkyst og ca. 3,5 km nord for Hvide Sande. Området fremstår som lysåben klithede. I landzonen umiddelbart syd for matriklen ligger der gamle fredede firlængede klitgårde.

Det fremgår af Danmarks Miljøportal,[5] at matriklen, der udgør ca. 2.110 m², er registreret som beskyttet hede og indgår som en del af den registrerede hede langs den jyske vestkyst. Jordbunden i området udgøres af flyvesand.[6] Matr. nr. [F1] ligger i kote 3,0 – 5,75 jf. højdekurver med 0,25 meter ækvidistance. Den centrale del af matriklen ligger lavest i kote 3,0-3,5.

De sydligste 268 m² af matr. nr. [F1] ligger i landzone. Der findes to bygninger på matriklen. Den sydligst placerede ligger i landzone over to matrikler – matr. nr. [F1] og matr. nr. [F2]. Den nordligste bygning ligger på matr. nr. [F1] og er omfattet af sommerhusområdet.

Natura 2000-område nr. 69 Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen (Habitatområde H62 og Fuglebeskyttelsesområde F43) ligger ca. 5,2 km sydøst for matr. nr. [F1].

Matr. nr. [F1] er omfattet af tillæg nr. 3 - delområde II, til bygningsvedtægten af 19. februar 1964 for Holmsland Kommune. Tillæg nr. 3 blev vedtaget af Holmsland sogneråd den 19. januar 1970, hvorefter et område på Holmsland Klit, der bl.a. omfattede to områder i Nr. Lyngvig, blev udlagt til sommerhusbebyggelse.

2.2 Den påklagede afgørelse

Ringkøbing-Skjern Kommune har den 26. marts 2021 i medfør af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, nr. 4, jf. § 65, stk. 2, meddelt dispensation til opførelse af et sommerhus på maks. 120 m² i beskyttet eng på matr. nr. [F1]. Det fremgår af afgørelsen, at det ansøgte sommerhus skal placeres centralt på matriklen på et areal, der udgør 599 m², og at dispensationen gælder for

dette areal. Dispensation er meddelt på vilkår om, at ansøgeren skal foretage tinglysning af to klithedearealer, der er beliggende på matriklens nord- og sydlige del, hvorefter disse to arealer på henholdsvis 409 og 144 m² skal henligge som uberørt natur.

Ringkøbing-Skjern Kommune har den 11. november 2020 modtaget en ansøgning fra den tidligere ejer af ejendommen, der i forbindelse med salg af ejendommen, har ønsket at søge om dispensation til, at køber må opføre et fritidshus på maks. 120 m² på den sydlige del af grunden.

Den omhandlende matrikel er ifølge Ringkøbing-Skjern Kommune beliggende i et sommerhusområde, der er omfattet af naturtypebekendtgørelsens § 1, idet området blev udlagt til sommerhusområde ved tillæg nr. 3 - delområde II (vedtaget af Holmsland sogneråd den 19. januar 1970) til bygningsvedtægten af 19. februar 1964 for Holmsland Kommune.

Ringkøbing-Skjern Kommune har på baggrund af en besigtigelse af matriklen den 21. september 2020 fundet, at et centralt beliggende areal, der den 1. juli 1992 ikke var beskyttet natur, er vokset ind i en tilstand som beskyttet eng. Herefter består matriklen af to ældre beskyttede klithedearealer, som er omfattet af naturtypebekendtgørelsens § 1, samt det "nye" engareal, der er fuldt omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Det centralt beliggende engareal er domineret af almindelige fugtigbundsplanter som lysesiv, hvorimod de to klithedearealer på matriklens nord- og sydlige del består af ældre klitnatur med en lang kontinuitet. Der blev ved besigtigelsen af matriklen registreret følgende arter: hulbladet fedtmos, stellaria, fløjlsgræs, almindelig hvene, glansbladet hæg, rejnfan, rynket rose, lyse-siv, sand-star, rød svingel, almindelig syre, musevikke, pinus, sand-hjælme, gråris og hugorm. Kommunen har desuden henvist til, at historiske luftfotos og målebordsblade har vist, at de to klithedearealer formentligt aldrig har været bebygget eller omlagt.

Ringkøbing-Skjern kommune har vurderet, at der foreligger et sådant særligt tilfælde, der kan begrunde en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3, til opførelse af det ansøgte sommerhus. Kommunen har lagt vægt på, at det vil være mest hensigtsmæssigt i forhold til beskyttelsen af de to ældre klithedearealer på matriklen, hvis sommerhuset bliver placeret på den del af arealet, hvor der er beskyttet eng.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at opførelsen af sommerhuset ikke vil medføre, at der sker en negativ påvirkning af Natura 2000-område nr. 69. Det er endvidere kommunes vurdering, at der i området kan være forekomst af bilag IV-arterne markfirben og flagermus. I forhold til projektområdet på den centrale del af matriklen finder kommunen, at det ikke er et egnet areal for markfirben, da arealet ikke indeholder bart sand eller jord, der er afgørende for markfirbens valg af yngle- eller rasteområde. På denne baggrund er det kommunens vurdering, at projektet ikke er i konflikt med beskyttelsen af bilag IV-arter, og at projektet ikke vil medføre skade på yngle- eller rasteområder for disse arter.

2.3 Klagens indhold

Klager har anført, at den påklagede dispensation bør ændres til et afslag, da der i sagen ikke foreligger særlige omstændigheder, der kan begrunde en dispensation. Klager har i den forbindelse anført, at ejendommen ikke i medfør af naturtypebekendtgørelsens § 1 er undtaget fra forbuddet mod tilstandsændringer efter naturbeskyttelseslovens § 3, da arealet fortsat ligger i landzone, ligesom det ansøgte alene beror på privatøkonomiske interesser. Herudover har klager anført, at der i hverken formålet med lovgivningen eller nævnets praksis er forskel på ældre og nyere opstået § 3-natur, og at Danmark har et særligt ansvar i forhold til forvaltningen af naturtypen "atlantisk klithede", der er beskyttet på EU-plan. Klager har desuden henvist til, at tidligere målebordskort og historiske luftfotos fra perioden 1945 til 1954 har vist, at der er tale om "atlantisk klithede" med spor efter gødskning og græsning på den midterste del af matriklen, men at hele matriklen dog er sammenhængende hede.

Det er klagers opfattelse, at Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering af bilag IV-arter er mangelfuld, da kommunen har konstateret markfirben 1000 m fra matriklen, samt fundet hugorm, der også er et vekselvarmt krybdyr under besigtigelsen af matriklen. Kommunen har herudover ikke foretaget en vurdering af, hvilke konsekvenser etableringen af yderligere sommerhuse mv. vil have for området.

Klager finder, at den botaniske viden om området er mangelfuld, da besigtigelsen fra september 2020 blot nævner "arealet", uden at det tydeligt fremgår, om der er foretaget besigtigelse af hele matriklen, eller der blot er foretaget besigtigelse af den centrale del, der efter klagers opfattelse "gradbøjes" som værende af dårligere kvalitet end den højere beliggende "gamle natur". Herefter har klager henvist til, at Ringkøbing-Skjern Kommune bl.a. har foretaget registrering af arterne sand-star og musevikke, der begge er fremhævet af DCE som værdifulde arter. Klager har derudover anført, at Danmarks Naturfredningsforening har stillet sig undrende over, at der ikke er foretaget registrering af hedelyng og revling eller lignende typiske hedearter, når arealet har været angivet som beskyttet hede igennem de seneste 30 år.

Endeligt har klager anført en række betragtninger om, at Ringkøbing-Skjern Kommunes afgørelse ikke indeholder oplysninger omkring det påtænkte byggeri, at kommunen har sat det forvaltningsretlige skøn under regel, da kommunen efter klagers opfattelse aldrig meddeler afslag på ansøgninger om dispensation til opførelse af nye projekter, og at det ikke fremgår af kommunens afgørelse, hvornår ansøgningen er modtaget.

2.4 Ringkøbing-Skjern Kommunes bemærkninger til klagen

Ringkøbing-Skjern Kommune har den 23. april 2021 bemærket, at kommunen har skønnet, at en dispensation vil tilgodese den ældre natur, der er undtaget efter naturtypebekendtgørelsens § 1, og som har en længere kontinuitet end den nyopståede fugtige eng, der tidligere har været mark.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

I sagens behandling har følgende medlemmer af Miljø- og Fødevareklagenævnet deltaget: Birgitte Egelund Olsen (formand), landsdommerne Peter Buhl og Olaf Tingleff, og de læge medlemmer Pelle Andersen-Harrild, Lene Hansen, Kristian Pihl Lorentzen og Jens Vibjerg.

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

3.1.1 Områdets beskyttelsesstatus

Efter naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, nr. 1 og 4, må der ikke foretages ændringer i tilstanden af heder eller strandenge, samt ferske enge, når sådanne naturtyper enkeltvis eller sammen med andre naturtyper er større end 2.500 m².

Kriterier for beskyttelse af natur omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 fremgår bl.a. af registreringsvejledningen[Z] og vejledningen om beskyttet natur.[8]

Begrebet hede dækker over en udyrket landstrækning med mager jordbund, oftest bevokset med lyng og forskellige andre mindre buskvækster. Hedevegetationen er lavtvoksende med forekomst af dværgbuske.[9] De dværgbuske, som især forekommer på danske hedearealer, er følgende: hedelyng, revling, klokkelyng, tyttebær, blåbær, mosebølle, hede-melbærris, krybende pil og arter af planteslægten visse. I nogle typer af hede udgør græsser, halvgræsser, laver og moser det dominerende element i plantevæksten, hvor der stadig er islæt af dværgbuske. Især kan følgende græsarter udgøre det dominerende element i plantevæksten: bølget bunke, fåresvingel, tandbælg, blåtop, sandskæg og katteskæg. Hedelyngen har en begrænset levetid (20-30 år), og mange hedearealer er under tilgroning af selvsåede buske og træer som eg, bævreasp, gyvel, ene og nåletræer som bjergfyr. Betydelige hedearealer, der ikke er under regelmæssig naturpleje, har derfor stedvis karakter af mere eller mindre lukket krat.

Ferske enge skabes ved menneskets påvirkning. Enge kan således være dannet ved slåning eller græsning af naturlige kærsumfund eller ved fældning af elle-, aske-, birke- eller piledominerede sumpskove med efterfølgende slåning eller græsning. Den menneskelige påvirkning med slåning, græsning og evt. omlægning og gødsning kan være mere eller mindre intensiv, hvorved der kan dannes de såkaldte naturenge og kulturenge. Naturenge er generelt artsrige og indeholder en række sjældnere og fåtallige plante- og dyrearter, mens kulturenge ofte vil være mindre artsrige end naturenge og ikke indeholde sjældne arter.

Naturbeskyttelseslovens § 3 sonderer ikke mellem natureng og kultureng, og begge typer ferske enge er beskyttet, hvis de opfylder lovens kriterier herom. Naturenge er relativt fugtige, aldrig eller sjældent omlagte ferske enge med græsning eller høslet og en dominans af vilde græsser og urter. Kulturenge er ferske enge, som regelmæssigt bliver omlagt, navnlig for at sikre bedre græsningsmuligheder. Almindelige dyrkede marker og kulturgræsmarker, som omlægges hyppigere end hvert 7.-10. år, eller hvor der flere gange inden for denne periode høstes mellemafrøder, betragtes ikke som ferske enge i lovens forstand.

Det fremgår af vejledningen til naturbeskyttelseslovens § 3, at det ikke er afgørende for beskyttelsen, om et areal er særligt, eller permanent, fugtigt eller særligt lavtliggende. Det der normalt vil være udslagsgivende for beskyttelsen er den tilstedeværende botanik og arealets driftshistorie.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer indledningsvis, at der ved Ringkøbing-Skjern Kommunes besigtigelse af matr. nr. [F1] er fundet karakteristisk hedevegetation på den nordlige og sydlige del af matriklen, ligesom der er fundet karakteristisk engvegetation på den centrale del af matriklen. Kommunen har vurderet, at den nordlige og sydlige del af arealet har karakter af beskyttet hede, og at den centrale del har karakter af beskyttet eng. Desuden har kommunen vurderet, at matriklen er en del af et større sammenhængende registreret hedeareal. Der er ikke fremkommet oplysninger, som giver nævnet anledning til at tilsidesætte denne vurdering.

Miljø- og Fødevareklagenævnet lægger derfor til grund i det følgende, at den nordlige og sydlige del af matr. nr. [F1] opfylder kriterierne for at være beskyttet hede, jf. naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, nr. 1, ligesom det efter nævnets gennemgang af historiske luftfotos lægges til grund, at arealerne har været beskyttede siden beskyttelsen af heder trådte i kraft den 1. januar 1984.[10]

Miljø- og Fødevareklagenævnet lægger endvidere til grund i det følgende, at den centrale del af matr. nr. [F1] opfylder kriterierne for at være beskyttet eng, jf. naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, nr. 4, ligesom det efter nævnets gennemgang af bl.a. historiske luftfotos lægges til grund, at arealet er vokset ind i beskyttelsen efter den 1. juli 1992. Nævnet har herved lagt vægt på, at historiske luftfotos fra perioden 1945-1992 viser, at den centrale del af matriklen fremstår med lige linjer, samt en kortere og mere ensartet vegetation, hvorfor det er nævnets vurdering, at der er taget slæt eller foretaget afgræsning i perioden 1945-1992. Nævnet har desuden lagt vægt på, at høje målebordsblade fra perioden 1842-1899 viser, at den centrale del af matriklen fremstår som mark. Historiske luftfotos fra perioden 1995-1999 viser, at der er drift på arealet, der fremstår mørkegrønt, hvorefter luftfotos fra perioden 2002-2020 viser, at den centrale del af matriklen henligger uden drift og med begyndende tilgroning. Samlet er det således nævnets vurdering, at den centrale del af matr. nr. 1960 har været drevet som mark fra 1940'erne frem til midten af 1990'erne, hvorefter arealet er vokset ind i en tilstand af beskyttet eng.

3.1.2 Om naturtypebekendtgørelsens § 1 finder anvendelse

Det fremgår af naturtypebekendtgørelsens § 1, at for heder, strandenge og strandsumpe samt ferske enge og biologiske overdrev, der den 1. juli 1992 ligger i byzone eller sommerhusområde, gælder naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, kun for tilstandsændringer til landbrugsformål.

Det følger af Miljøstyrelsens vejledning nr. 40, december 2019 om naturbeskyttelseslovens § 3-beskyttede naturtyper,^[11] at for heder, strandenge og strandsumpe, samt ferske enge og biologiske overdrev beliggende i byzone eller sommerhusområde, som er vokset ind i beskyttelsen efter 1992, gælder beskyttelsen fuldt ud. Det fremgår endvidere, at "sommerhusområde" skal forstås i overensstemmelse med planlovens bestemmelser, jf. planlovens § 34, stk. 3, hvorefter:

" Sommerhusområder er

1. områder, som i en bygningsvedtægt eller en byplanvedtægt er udlagt til sommerhusbebyggelse,
2. områder, som i en lokalplan er overført til sommerhusområde, og
3. områder, som ved kommunalbestyrelsens beslutning efter § 33, stk. 1, nr. 2, har opretholdt zonestatus som sommerhusområde."^[12]

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at matr. nr. [F1] er omfattet af tillæg nr. 3 – delområde II (vedtaget af Holmsland sogneråd den 19. januar 1970) til bygningsvedtægten af 19. februar 1964 for Holmsland Kommune. Nævnet lægger derfor til grund for afgørelsen, at arealet var udlagt til sommerhusbebyggelse før den 1. juli 1992.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at den nordlige og sydlige del af matr. nr. [F1] er omfattet af naturtypebekendtgørelsens § 1, da arealerne var beskyttet klithede den 1. juli 1992. Nævnet finder, for så vidt angår den centrale del af matriklen, at dette areal er fuldt omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, da arealet først efter den 1. juli 1992 er vokset ind i en tilstand af beskyttet eng.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på denne baggrund, at opførelsen af det ansøgte sommerhus på den centrale del af matr. nr. [F1] udgør en tilstandsændring i beskyttet eng, der kræver dispensation fra den generelle beskyttelsesordning i naturbeskyttelseslovens § 3.

3.1.3 Om der kan meddeles dispensation til det ansøgte

Efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2, kan der i særlige tilfælde meddeles dispensation fra forbuddet i § 3.

Det følger af de almindelige bemærkninger til naturbeskyttelsesloven, at der skal foreligge særlige omstændigheder, før der kan meddeles dispensation til foranstaltninger, som ændrer tilstanden i de beskyttede naturtyper, når ændringerne er væsentlige eller i strid med ønsket om at opretholde de pågældende naturtyper som sådanne, idet reglerne er udtryk for en generel samfundsmæssig interesse i, at de beskyttede naturtyper opretholdes. En væsentlig jordbrugs- eller anden almindelig økonomisk interesse er således ikke i sig selv tilstrækkelig til

at begrunde en dispensation. Der må, for at et indgreb i områdets tilstand eventuelt kan accepteres, tillige være tale om et område, som ud fra naturbeskyttelsesmæssige hensyn vurderes som uden særlig interesse, eller om et indgreb, der i sig selv ikke skønnes at medføre nogen afgørende forrykning af tilstanden i området.[13] Derudover forudsættes det, at en dispensation ikke vil skabe en uheldig præcedens for den fremtidige administration af § 3-beskyttelsen i området. En særlig omstændighed, der kan begrunde dispensation, kan ifølge lovbemærkningerne f.eks. være, at der er tale om natur uden særlig fredningsmæssig interesse, eller at et ansøgt indgreb har en naturforbedrende funktion.

Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis er i overensstemmelse med lovbemærkningerne restriktiv.

Dispensationsmuligheden i § 65, stk. 2, skal endvidere administreres under hensyntagen til internationale forpligtelser, herunder habitatdirektivet.[14]

Det følger af habitatbekendtgørelsens[15] § 10, stk. 1, nr. 1, jf. § 7, stk. 2, nr. 1, at der ikke kan gives dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a. Vurderingen i forhold til bilag IV-arter skal fremgå af de afgørelser, der bliver truffet efter de i bekendtgørelsens § 7 og § 8 nævnte bestemmelser, jf. bekendtgørelsens § 10, stk. 2.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at der er tale om et sådant særligt tilfælde, der kan begrunde en dispensation til det ansøgte sommerhus. Nævnet har herved lagt vægt på, at Ringkøbing-Skjern Kommune ud fra en konkret vurdering har fundet det mest skånsomme sted til placeringen af sommerhuset på en grund, hvor ansøger har ret til at opføre et sommerhus. Nævnet har endvidere lagt vægt på, at der i sagen er tale om så særlige forhold, at afgørelsen alene har en begrænset præcedensvirkning.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder bl.a. på baggrund af beskrivelser af markfirbens levevis, [16] de seneste luft- og skråfotos,[17] samt højdekurver, at matr. nr. [F1] og området umiddelbart omkring matr. nr. [F1] ikke er egnet yngle- og rasteområde for markfirben. Nævnet har herunder vurderet, at klithedearealerne på den nordlige og sydlige del af matriklen som en følge af tilgroning, ikke har blottede, sydvendte sandflader.

Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at matr. nr. [F1] ikke er egnet yngle- og rastested for strandtudse og spidssnudet frø, da matriklen fremstår uden vandsamlinger, ligesom der er henholdsvis ca. 900 m og 1000 m til de nærmeste registrerede søer. Samtidig vurderer nævnet på baggrund af beskrivelser af levevis, udbredelse mv., at matriklen ikke er yngle- rasteområde for flagermus, da der ikke findes træer på matriklen.

3.2 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 2.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Ringkøbing-Skjern Kommunes afgørelse af 26. marts 2021 om dispensation til opførelse af et sommerhus på matr. nr. [F1], beliggende [A1], 6960 Hvide Sande.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 om naturbeskyttelse med senere ændringer.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Lovbekendtgørelse nr. 1067 af 21. august 2018 om beskyttede naturtyper.

[5] Arealinfo, <https://arealinformation.miljoeportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution>.

[6] Jf. jordartskort 1:25.000, GEUS. Registreringen omhandler overfladegeologien i 1 meters jorddybde.

[7] Vejledning om registrering af beskyttede naturtyper, Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen,

1993, https://mst.dk/media/113519/vejled_1_.pdf

[8] Miljøstyrelsens vejledning nr. 40, december 2019 om naturbeskyttelseslovens § 3- beskyttede naturtyper, <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2019/12/978-87-7038-139-0.pdf>

[9] Lovforslag nr. 70 fremsat den 24. oktober 1991, afsnit 3.3

[10] Lovbekendtgørelse nr. 208 af 25. maj 1983 om tilladelse mv. efter naturfredningslovens kap. V til ændring af heder, strandenge og strandsumpe.

[11] Se afsnit 3.4.1.

[12] Lovbekendtgørelse nr. 287 af 16. april 2018 om planlægning.

[13] Lovforslag nr. 70 fremsat den 24. oktober 1991, afsnit 7.

[14] Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter

med senere ændringer.

[15] Bekendtgørelse nr. 1240 af 24. oktober 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

[16] <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2016/markfirben.pdf>
(<https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2016/markfirben.pdf>) og <https://mst.dk/natur-vand/natur/artsleksikon/krybdyr/markfirben/>.

[17]

Sag:

21/04899

Dato:

28. september
2021.

Emner:

NBL - beskyttede ...

Highlight:

 Vis/skjul highlight

Miljø- og Fødevareklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>) •
Nævneshus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • mfkn@naevneneshus.dk
(<mailto:mfkn@naevneneshus.dk>)
Tilgængelighedserklæring (<https://www.was.dgst.dk/mfkn-naevneneshus-dk>)